

Nevinovăție

Autor: Dea Loher

Dea Loher (n. 1964) este, probabil, cea mai titrată autoare de teatru din spațiul cultural de expresie germană. A studiat germanistică și filozofie și a frecventat cursurile de dramaturgie de la Freie Universität Berlin, în perioada în care acestea erau conduse de Heiner Müller. A cunoscut succesul de la primii ei pași în teatru. ***Olgas Raum*** (*Camera Olgăi*, 1991), cea de-a doua piesă a ei, i-a adus și un prim premiu. Între 1993-1995 a primit nu mai puțin de 5 premii destinate dramaturgilor tineri, inclusiv, doi ani la rând, titlul de cel mai bun autor tânăr conferit de juriul celei mai prestigioase reviste de teatru din Germania, *Theater heute*. Între timp a mai scris vreo 20 de piese de teatru, un volum de proză, un roman și a fost distinsă cu multe alte premii, printre care ***Royal Court Playwrights Award***, ***Bertolt Brecht Literaturpreis***, ***Mülheimer Dramatikerpreis*** (de două ori), ***Berliner Literaturpreis***.

Câteva dintre piesele ei au fost jucate și în România, unde, în 2013, i s-a publicat și o antologie cu nu mai puțin de 10 piese sub titlul *Barbăalbastră – speranța femeilor*, la editura EuroPress Group.

Sinopsis

Genul: Dramă.

Personajele: 6 f, 8 b

Într-o metropolă europeană situată la malul mării, Elisio și Fadul, doi emigranți ilegali de culoare, văd o femeie care intră în mare, înotă în larg și la un moment dat dă semne că e pe cale să se înece. Firește, ei ar vrea să intervină, dar disputa în legătură cu complicațiile legale îi împiedică s-o facă-n timp util. Unul dintre ei își pierde somnul. Celălalt găsește o sacoșă plină cu bani. Întâlnesc o tânără pe nume *Absolut* (da, la fel ca vodca). Absolut e oarbă și dansează, goală, într-un club, pentru bărbați pe care nu-i poate vedea. Doamna Habersatt caută iertarea pentru vina de a fi născut un fiu care a comis o crimă. Franz și-a găsit nu doar de lucru, dar, odată cu asta, și ceea ce este un rost pentru el: cosmetizează morții, la un antreprenor de pompe funebre. Soția lui își dorește un copil de la el, dar mama ei, doamna Zucker (=Zahăr), diabetică, se mută la ei. Ella, bătrâna filozoafă, și-a ars toate cărțile și nu mai crede-n nimic. Fadul și Elisio vor folosi o bună parte din bani pentru a-i plăti lui Absolut o intervenție

chirurgicală care i-ar putea reda vederea. Oare mai există speranță pentru acești nefericiți? Dacă speranța constă în capacitatea de a fi generos, da. Dar operația nu reușește. Absolut se va întoarce în barul ei să danseze în continuare.

Piesa se încheie, simetric, „în fața orizontului mării”, cu o femeie care începe prin a se plimba pe plajă cu o umbrelă (cehoviană?), pe care o lasă jos, de unde e luată de vânt și purtată pe mare. Apoi, femeia începe să se dezbrace asemenea celei din prima scenă, să-și împăturească hainele și să și le așeze într-un teanc, „ca și când ar vrea să le pună într-un șifonier.” Apoi, ea „lasă teancul în urmă. Pleacă în viitor.” Dar, spre deosebire de femeia din prima scenă, pe aceasta o cunoaștem. Îi cunoaștem povestea, dorințele, speranțele, disperările.

Comentariul lui Scora

Un caleidoscop de personaje de la marginea societății, cu poveștile triste, uneori tragice, dar pline de un umor negru, disperat, ce neutralizează orice cădere posibilă în patos ieftin, în melodramă. Personaje care nu prea mai au motive să spere, dar a căror voință de a trăi este cu atât mai dramatică. De aici, tensiunea care ar putea da viață teatrală unei eventuale montări a acestei piese cu imagini puternice, halucinante, scrisă într-un limbaj plin de o poezie lipsită de ostentație, dar cu atât mai ofertantă. Un prilej generos pentru actori și regizor de a crea o imagine absolut memorabilă a unui segment important al lumii în care trăim.

Detalii tehnice

Premiera germană a avut loc în octombrie 2003, la Thalia Theater din Hamburg, în regia lui Andreas Kriegenburg.

În România, piesa nu a fost încă montată, dar a fost publicată în antologia Dea Loher, Barbăalbastră – speranța femeilor, la editura Europress Group, în anul 2013.

Drepturile de reprezentare: Verlag der Autoren GmbH & Co, KG Taunusstraße 19, 60329 Frankfurt am Main, Cahrlotte Brombach, brombach@verlagderautoren.de.

Drepturile asupra versiunii românești: Victor Scoradeț, vicmarsco@yahoo.de.

Mostră text

3. Franz găsește de lucru, doamna Zucker un cămin, Rosa speranța

Acasă la Rosa și Franz. O singură cameră, strictul necesar. O masă, care e și pat, sau un pat, care e și masă. Un televizor cu chipul PRESEDINTELUI pe ecran, deformat sau secționat în patru din cauza unor deranjamente. Rosa și mama ei, doamna Zucker, care are un pansament la picior și merge în cârje. Rosa are părul roșu și seamănă foarte bine cu femeia înecată din Scena 1.

DOAMNA ZUCKER *fumează* Dacă aş lucra la o benzinărie –
Tăcere.

DOAMNA ZUCKER *fumează* Dacă aş lucra la o benzinărie –

ROSA Ah, mamă.

Tăcere.

DOAMNA ZUCKER Dacă aş lucra la o benzinărie, ar fi de ajuns o țigară ca să arunc totul în aer. Așa mă gândesc câteodată. *Pauză.* Dar eu nu am nici măcar gaze acasă. Și atunci de unde să încep.

ROSA Ah, mamă.

Tăcere.

DOAMNA ZUCKER Și, cum îți mai merge.

ROSA Ah, Doamne.

Pauză.

DOAMNA ZUCKER Tot șefă de vânzări.

ROSA Ah, mamă.

DOAMNA ZUCKER Am sunat de curând la magazinul tău de vânzări la domiciliu. Pentru o ofertă specială: un tensiometru la 5 Euro 95, asta chiar că-i o ofertă. *Pauză.* Dar nu te-am nimerit pe tine la telefon.

ROSA Dar, mamă, există foarte multe ca mine.

DOAMNA ZUCKER Și tu te complaci.

Tăcere.

DOAMNA ZUCKER Că nu vrei tu să profiți de posibilitățile tale –

Tăcere.

DOAMNA ZUCKER Dacă aş mai fi eu o dată la vârsta ta, atunci n-aş mai face diabet. Dar degetul mare s-a dus deja, restul e doar o problemă de timp –

ROSA Dar, mamă –

DOAMNA ZUCKER Dacă aş lucra la o benzinărie –

Intră Franz. Se uită la ele de parcă ar vrea să spună ceva. În loc să spună ceva, îl fixează pe PREȘEDINTE.

DOAMNA ZUCKER Ei, Franz dragă, tot șomer.

FRANZ către Rosa Bună seara, iubire.

ROSA Bună seara, iubire.

Tăcere.

FRANZ Bună ziua și ție, mamă-soacră

Franz se așează în fața televizorului, folosește telecomanda ca și când ar fi un pistol, PREȘEDINTELE rămâne sfârtecat cu îndârjire.

Pauză.

DOAMNA ZUCKER Și, cât am stat azi în sala de așteptare.

Pauză.

FRANZ Ce-i cu geamantanele alea din fața ușii, sunt toate ale tale.

DOAMNA ZUCKER Uite, Rosa, ieri am fost la policlinică. Consultația nocturnă. Ar trebui să te uiți la degetul meu de la picior, mai mult la fostul meu deget, rana e congestionată și înaintează în sus. Doctorul zice, doamnă Zucker, diabetul dumneavoastră e în stadiul final. Nimic nu se mai vindecă de acum. Trebuie să vă amputăm piciorul până la gleznă. Nu mai pot să-mi fac injecțiile cu insulină că nu mai văd; și în general am nevoie de cineva care să mă-ngrijească. Numai că, pe asigurare, ăștia nu mă acceptă decât ambulatoriu. Înțelegeți. *Trage aer. Pauză.*

Am nevoie de cineva care să-mi vorbească. Să-mi vorbească. Doar sunt și eu om, nu-i așa.

ROSA Vrei să mergi la cămin?

DOAMNA ZUCKER Știți, am avut și eu visele mele. *Pauză.* Timp de patruzeci de ani mi-am visat visele la oficiul poștal, patruzeci de ani. Și aveam bacalaureatul. *Pauză.* Și cu patru copii, unde sunt ei acum. Numai tu mi-ai rămas. *Pauză.* Nici un tată, cât vezi cu ochii. *Pauză.* Eram comunistă și voiam să fac totul de una singură.

ROSA Asta a fost o greșală, mamă.

DOAMNA ZUCKER O spui cu gura ta, Rosa. Trebuie să le fii de folos oamenilor, Rosa, să le fii de folos. *Pauză.* Soțul tău avea cele mai frumoase perspective, dar ce folos.

FRANZ Nici nu vedeți cât sunt de surprins.

DOAMNA ZUCKER Preferă să se ducă să-și pună ștampila la șomeri.

Pauză.

FRANZ De azi s-a terminat.

ROSA Începi din nou să –

DOAMNA ZUCKER Ei, în cazul ăsta felicitări, din toată inima.

FRANZ *bucurie reprimată* Da, da, da, s-a terminat. (...) Mi-am găsit o slujbă.

Pauză.

ROSA Ah, Franz, dragul, dragul meu Franz, atunci putem în sfârșit să ne gândim – atunci pot, în sfârșit, să mă gândesc – atunci avem voie să ne gândim –

DOAMNA ZUCKER Se bâlbâie ca și când ar fi deja gravidă și beată de hormoni. Dar un copil, poate că Franz nici nu poate să-l întrețină, acum, când o să locuiesc la voi.

Tăcere.

ROSA Bine, dar ai spus că te duci la cămin.

DOAMNA ZUCKER Tu ai spus-o. Nici nu pot să-mi permit un cămin, vin la voi. Vă las să preluați răspunderea pentru mine. Nu-mi face plăcere.

Tăcere. Da, asta-i surpriza mea.

Tăcere.

ROSA Mamă, avem o singură cameră. Și o masă pe care dormim sau un pat pe care mâncăm.

DOAMNA ZUCKER O saltea moale și un paravan între mine și voi, atâta tot. Nu mai fiți atât de lipsiți de idei.

ROSA Eu sunt la serviciu toată ziua –

DOAMNA ZUCKER Dacă lucrează Franz, poți să-ți dai demisia.

FRANZ *își strânge mâinile pumni, le deschide la loc și tot așa. (...)*

Doamna Zucker se duce să-și ia valizele, Rosa o ajută.

DOAMNA ZUCKER Încă nu aș vrea un nepot, Rosa dragă. Puteți să-l faceți după ce n-a mai rămas din nimic care să mai poată fi amputat. Atunci aveți destul loc. – Ardeți inima mea bătrâna și concepeți una nouă. Dar un copil, care tocmai învață să meargă, și piciorul meu nu mai merge decât până aici, eu n-am nevoie de așa ceva -

Franz își deschide și-și închide pumnii.

FRANZ La faza cu arsul pot să te ajut eu.

DOAMNA ZUCKER Franz, vorbești atât de puțin, și puținul ăla nici măcar nu-l înțeleg.

FRANZ De mâine lucrez la Berger. Berger & Fiii.

ROSA Ce-i asta. O firmă comercială. O fabrică. Un birou.

FRANZ Pompe funebre. Îi ridic pe morți, îi spăl, îi așez pe catafalc, îi pun în sicriu. *Pauză.* Le-am pipăit pielea. Viața se răcește foarte încet, și în urmă rămâne un miez incandescent.

ROSA serioasă Asta-i o meserie frumoasă, Franz. *Pauză.* Asta-i o meserie frumoasă, cu suflet. Îmi place, îmi place foarte mult.

FRANZ încet Rosa, te iubesc.

ROSA încet Și eu te iubesc.

FRANZ încet Acum o s-avem un copil.

ROSA încet Acum o s-avem un copil.

Doamna Zucker își despachetează valizele și-și aranjează un pat.